

У свом извештају о напретку Србије Европска комисија ће замерити на блокирању Косова у свим регионалним, европским и светским економским организацијама, што има катастрофалне последице по економије Србије и Косова (као и српске заједнице на Косову).

Проблем је и ситуација у Санџаку с којом се Београд мора хитно суочити на бољи начин, а ту су и пропусти приликом реформе правосуђа, слобода медија, опструкција рада Агенције за борбу против корупције... - каже у разговору за „Блиц недеље“ Јелко Кацин, потпредседник делегације Европског парламента за југоисточну Европу и извештач за Србију.

- Претходна 2009. је компаративно била јако успешна за европске интеграције Србије, нарочито у поређењу са 2008. када су због политичких неприлика интеграције готово стале. И ове године има напретка. У јуну је дошло до одмрзавања процеса ратификације ССП-а, а у септембру до компромиса са свих 27 чланица ЕУ око резолуције УН-а о мишљењу МСП-а о независности Косова. Сви ови позитивни помаци ће се свакако наћи у извештају, али и пропусти као што су успорено доношење закона у Скупштини, као и сарадња с Хагом, која није окончана. Цела земља је талац једног човека и политике која је сасвим одбачена. Зато се стратегија проналажења хашких бегунаца мора мењати јер већ две године није уродила плодом. Само понављање да је политичка воља јасно стала иза окончања сарадње и да се бегунци траже „24 часа дневно“ једноставно више није довољно. Такође, иако је направљен значајан напредак у регионалној сарадњи, она је још увек недовољно развијена, а комплексан процес реформе правосуђа који иде у правом смеру имао је и пропусти који ће се наћи и у извештају Комисије.

Када ће српска кандидатура бити прослеђена Европској комисији?

- Савет министара је на последњем заседању расправљао о овом кораку који би се могао десити у октобру, ако Србија буде у наредним недељама одлучна у спровођењу постигнутог договора. Комесар Филе је и смо најавили да ће Упитник бити ускоро

прослеђен Београду. Након усвајања заједничке резолуције ЕУ и Србије о мишљењу МСП-а о независности Косова, дошло је до афирмације једне позитивне и партнерске атмосфере захваљујући којој се Брисел одлучио да додатно подстакне и охрабри европске интеграције у Србији.

Да ли је чињеница да Белгија и Холандија немају још формиране владе препрека српској кандидатури?

- То свакако представља техничку препреку за испуњење неких корака које Савет мора да предузме. Међутим, кандидатура се пре свега процењује на основу перформанса земље која тежи чланству у ЕУ и темпом реформи које воде испуњавању копенхашких критеријума. Главни проблем евентуалног одлагања не треба тражити у Хагу или Бриселу. Додао бих и да Београд мора да покуша да убеди посланике белгијског и холандског парламента, јер је на њима да ратификују ССП са Србијом, а не на извршној власти.

Противи ли се иједна земља чланица да се кандидатура "одмрзне"?

– Србија не сме заборавити на кључни проблем због кога је тако дуго одлаган почетак процеса ратификације ССП-а, односно на чињеницу да два преостала оптуженика још нису ухваћена и испоручена Хашком трибуналу. Управо из тог разлога се готово годину дана није одговорило на кандидатуру Србије. Компромис око резолуције у УН-у је унео нови позитивни импулс у процес европских интеграција Србије, али он неће поништити захтев да се Младић и Хаџић нађу пред лицем правде у Хагу. Окончање сарадње с Хагом мора остати приоритет Београда – поручује Јелко Кацин, потпредседник делегације Европског парламента за југоисточну Европу и известилац за Србију у разговору за „Блиц недеље“.

Колико се након усаглашавања резолуције у оквирима ЕУ променило мишљење о Србији?

– Спремност Београда на компромис и одустајање од неких тврдих захтева је више него добродошла. То је позитивна промена која ће, надам се, обележити тренутак када ће Београд кренути убрзано да спроводи реформе и да се приближава чланству у ЕУ. С друге стране, сама резолуција усвојена у УН-у не може бити улазница Србије у ЕУ: сви захтеви који су постојали раније, а ту пре свега мислим на окончање сарадње с Хагом и конструктивну регионалну политику, и даље су једино релевантни. Копенхашки критеријуму су познати од '93. године и све земље које приступају ЕУ их морају испунити. То, природно, важи и за Србију. Важни политички гестови, као што је био компромис око резолуције, свакако доприносе стварању позитивног имиџа Србије. То је

била европска резолуција.

Шта би, по вашој оцени, могли да буду резултати будућих преговора о Косову између Београда и Приштине?

- Пре свега, политичка атм-осфера и однос Београда и Приштине се морају фундаментално променити. Циљ тих преговора не сме да буде стабилизација и нормализација односа, већ успостављање искреног пријатељског и партнерског односа две стране. Конкретне теме које морају фигурирати као приоритет јесу безбедносна ситуација на терену и развој економије. Управо у развоју економије и трговине се мора тражити кључ за коначно отварање новог поглавља у историји српско-албанских односа. Слобода кретања преко територије Србије такође мора бити обезбеђења за грађане Косова, као и стављање тачке на инциденте који се и даље редовно дешавају на северу Косова. Самом променом става и порука које шаље, Београд може унети фундаменталну промену у однос српске заједнице на Косову према Приштини.

Уколико Приштина и Београд не седну за сто или не успеју да се договоре, хоће ли решење доћи споља, односно хоће ли га наметнути Међународна заједница?

– Приштина и Београд морају сести за сто и договорити се. То дугују пре свега људима на Косову и у Србији без обзира на етничко порекло који се тешко боре да себи и својим породицама обезбеде најосновније услове за живот. Тај компромис и успостављање пријатељских односа не може постићи нико осим лидера из Приштине и Београда. Међународна заједница и ЕУ могу само да обезбеде оквир дијалога и неопходну дипломатску помоћ, али не и да воде дијалог уместо оних који сnose одговорност и имају мандат од својих бирача. Као што су трагикомичне теорије завере о распаду Југославије – за који је наводно одговорна међународна заједница и Ватикан – имале за циљ да аболирају лидере народа који су национализмом уништили ту државу, тако и решење преосталих проблема неће доћи из иностранства. Одговорност и зрелост морају да покажу локални лидери.

(Блиц)